

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

XV. Sed aliqua tamen in eius excusationem afferri possunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

A quod Davidicum illud Psalm. 114. 7. *Convertere anima mea in requiem tuam*, ad requiem illam cœlestem retulerit, quam ob præclara in vita hac gesta anima consequitur; totum quippe hunc Psalmum eodem refert Ecclesia. Augustinus in libro De hæresibus: *Paradisum, & cœlos, & alia non credunt (Origeniani) esse secundum literam, sed in allegoria*. Denique Michael Glycas Annal. part. 1, & 4. vexat Origenem hoc nomine, ipsiusque sententiam à Iohanne Chrysofomo profligatam commemorat.

X V. Attamen contra tot adversariorum assultus Origeni præsidio est hæc ipsius obtestatio libr. 1. *Ὁὐὲ ἀγγέλων*, cap. 6. qua animos Lectorum ad supra exposita dogmata ita præmunit: *Quæ quidem à nobis etiam cum magno metu & cautela dicuntur, dissentientibus magis & perivactantibus, quam pro certo ac definitis statuentibus. Indicatum namque à nobis in superioribus est, de quibus manifesto dogmate terminandum sit, quod & pro viribus nos fecisse puto, cum determinate loqueremur. Nunc autem disputandi specie magis, quam definiendi, prout possumus exercemur. Ad hæc libro sequenti, cap. 3. quid aut quo loco sit iste mundus, & quo venisse se significabat Servator, cum dicebat: Ego non sum de hoc mundo, non satis constanter prodidit: sed utrum mundus iste, inquit, quem sentiri vult, separatus ab hoc sit, longeque divisus, vel loco, vel qualitate, vel gloria; an gloria quidem quia qualitate præcellat, inter tamen mundi huius circumscriptionem cohibeatur, quod & mihi magis verisimile videtur, incertum tamen est. ut ego arbitror, & humanis adhuc cogitationibus & mentibus inconstitutum: deinde triplici de rerum consummatione & summa beatitudine proposita sententia, ad quamlibet persequendam unicuique arbitrij sui libertatem permittit. Et postremum tandem caput libri 3. De princip. quod est De consummatione mundi, claudit his verbis: *Hactenus vobis etiam corporea natura vel spiritalis corporis ratione discussa, arbitrio legentis relinquimus ex utroque quod melius iudicaverit eligendum*. Homilia 23. in Iosue postquam loca cœlestia his terrestribus similia assignavit, ejusmodi mysteria veneratione digna & silentio esse declarat, nec à mortalium quoquam, ne ipsi quidem Apostolis perfecte proferri posse. Quamobrem & libro 4. *Ὁὐὲ ἀγγέλων*, cap. 2. regnum cœlorum thesauro in agro abscondito comparatum fuisse putat.*

Veruntamen, quamvis liquido & sine ambage asseverasset, quæ incertus proposuit, sanctorum aliquot virorum suffragijs & consensu adjuvaretur. Clemens Alexandrinus lib. 2. Strom. id Platonis axioma, quo tum beatum hominem esse definit, cum Deo similis est, Scripturæ sacræ auctoritate defendit. De modo ac loco felicitatis sanctorum, à primis usque Ecclesiæ temporibus ad Innocentium 3. & Benedictum 11. ac Florentinam Synodum, nihil certi fuit ab Ecclesia præscriptum, adeo ut in diversa Patres abierint. Eorum sententias & testimonia collegit Sixtus Senensis libr. 6. Bibl. Annotat. 345. ut in iisdem huc reponendis supervacanea omnis esse opera videatur. Præter eos qui ab ipso commemorati sunt, adiri velim Cypriani Epistolam 52, ad Antonianum, Novatianum libr. De Trinit. cap. 1, Athanasium in Expositione fidei, Paradisum Latroni à Christo in cruce promissum, eum esse censentem unde Adamus ejectus est, cum Cyrillo Hierosolymitano 1. Catech. mystag. Basilio in libro De Paradiso, & cap. 27. libri De Spiritu sancto, Gregorio Nysseno in Orat. in XL. Martyres, & Paulino Nolano, idem sentientibus ac sentite Athanasius. Adeatur & Epiphanius in Epist. ad Iohann. Hierosolym. cap. 4. & in Ancorato cap. 54. alibi Paradisum collocans, alibi cœlum; & Augustinus libr. 20. De Civit. Dei, cap. 14, & 16. in aliquibus Origeni consentiens, & Auctor Quæstionum ad Antiochum, hominibus absconditum hoc, & ignotum esse mysterium edicens.

X VI. Satis ex superioribus, etiam me silente, colligitur Damnatorum pœnis modum aliquando & finem ex decreto Origenis impositum iri: cum enim futurum ratus sit, ut quemcunque teneant statum animæ, peccare possint, & reipsa per se peccent, ac pro peccatis vel meritis perpetuo circuitu ab imis ad summa, à summis ad ima revolvantur, ipsiusque Diaboli averfa à Deo voluntas olim conterenda sit, & Deo Patri regnum Christus sit traditurus, tumque existimaverit plenam omnium *ὑποταξίνων* ac perfectam felicitatem futuram, cum Deus erit omnia in omnibus; consequitur illinc necessario defutura Damnatorum supplicia, eaque noxarum duntaxat expurgandi causa à Deo hominibus infligi. Hominis esset imperantis, neque satis temporis parcentis suo, quæcunque vafania hac oblita in Origenianis Commentariis reperiuntur, Lectori recensenda obijcere; adeo multus est in hoc dogmate prodendo, & odiosus Adamantius. Sed ne nos tamen à morè desectamus nostro, illustra solum fidei causa seponemus. Prior occurrit locus Homilia 7. in Levit. in qua prolixè disputat quomodo Patri subiectus Filius dici possit, ostenditque Filium catenus dici Patri non esse subiectum, quatenus nos qui sumus Christi membra Patri minime subiecti sumus: *Cum vero, inquit, consummaverit opus suum, & universam creaturam suam ad summum perfectionis adduxerit, tunc ipse dicetur subiectus in his quos subdidit Patri, & in quibus opus quod ei Pater dederat consummaverit, ut sit Deus omnia in omnibus*. Subjungit deinde Christum tum vinum bibiturum, *cum subiecta ei fuerint omnia, & salvati omnibus, ac*